

Wybrani kompozytorzy – Wolfgang Amadeusz Mozart

- [Wybrani kompozytorzy – Wolfgang Amadeusz Mozart](#)

Wybrani kompozytorzy – Wolfgang Amadeusz Mozart

Ważne daty

1756-1791 – lata życia Wolfganga Amadeusza Mozarta,

1765 – Wolfgang Amadeusz Mozart, *God is our Refuge* KV20,

1791 – Wolfgang Amadeusz Mozart, *Czarodziejski flet*,

1785 – Wolfgang Amadeusz Mozart, *XXI Koncert fortepianowy* KV 467,

1791 – Wolfgang Amadeusz Mozart, *Requiem*.

Scenariusz lekcji dla nauczyciela:

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

1) świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej

3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać [kompozytorów](#) reprezentatywnych dla nich.

7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: np. Mikołaj Gomółka, Jan Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Karol Szymanowski, Witold Lutosławski, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki, Krzysztof Penderecki i inni).

8. Potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne, argumentując swoje wybory.

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe. Uczeń:

1. zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej.

Nauczysz się

opisywać twórczość Wolfganga Amadeusza Mozarta;

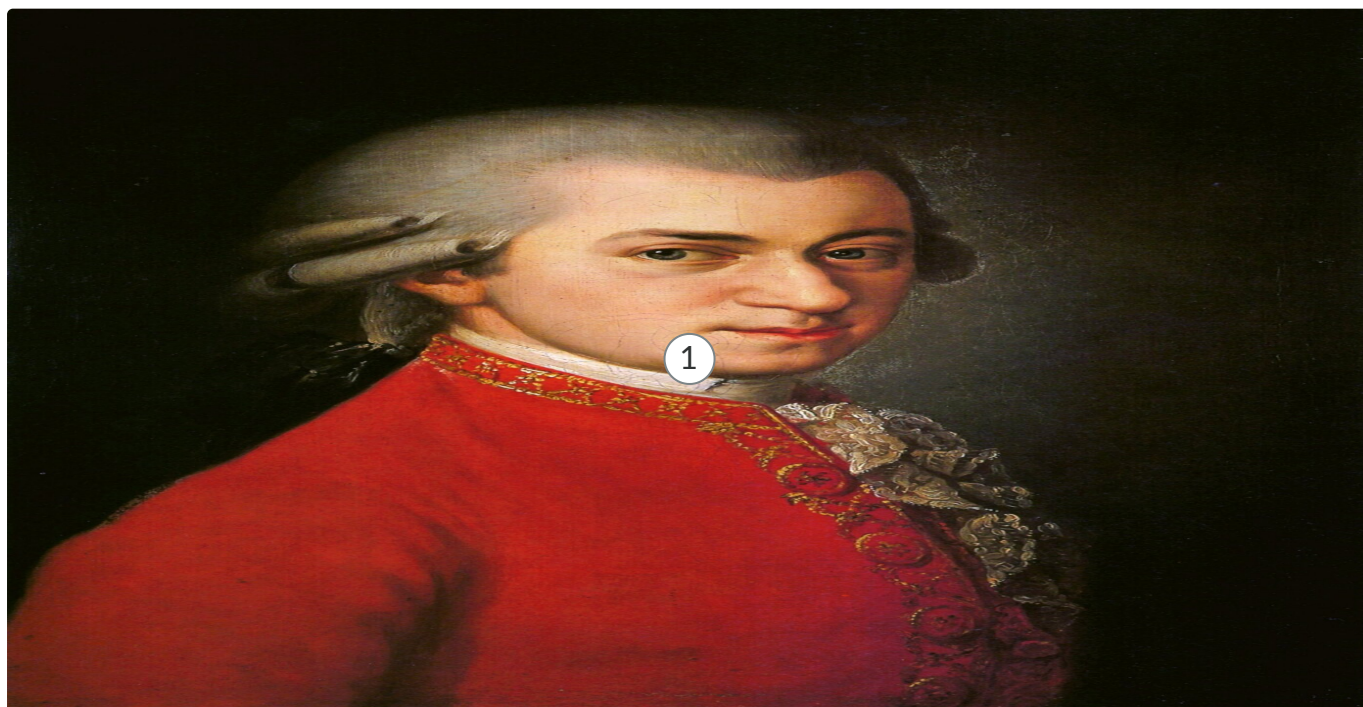
używać właściwą terminologię muzyczną;

charakteryzować sylwetkę Wolfganga Amadeusza Mozarta;

wymieniać cechy klasycyzmu.

Genialne dziecko – Wolfgang Amadeusz Mozart

Wolfgang Amadeusz Mozart jest czołowym przedstawicielem muzyki klasycystycznej. Ten austriacki [kompozytor](#) zasłynął na dworze cesarskim, a jego wybitny talent uwidocznił się już we wczesnej młodości, dlatego nazywany jest cudownym dzieckiem. Wraz z Haydnem i Beethovenem zaliczany jest do Wielkiej Trójki Klasyków Wiedeńskich.

1

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/Pwlln372i>

Utwór: *Eine Kleine Nachmusik*, autorstwa Wolfganga Amadeusza Mozarta

Wykonawca: Kwartet smyczkowy Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy

27 stycznia 1756 roku był dzień jakich wiele, aż do godziny ósmej wieczorem, kiedy Leopoldowi i Annie Marii Mozart, w małym mieszkaniu na trzecim piętrze, wynajmowanym przez sklepikarza narodziło się największe muzyczne cudo

wszechczasów. Imię dziecka brzmiało Johannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus, ale on wolał Wolfgang Amadeus.

(...) W wieku lat pięciu zakasał rękawy i zabrał się do poważnej roboty. Został cudownym dzieckiem w grze na instrumentach klawiszowych i zaczął komponować proste utwory. Dźwięk trąbki solo sprawił, że z wrzaskiem wybiegał z pokoju. Nie należał też raczej do miłośników fletu.

W wieku dziewięciu lat napisał pierwszy utwór chóralny, znajdujący się obecnie w British Museum. Jest to kompozycja do tekstu z Psalmu 46 – Bóg jest naszą ucieczką i mocą. Z napisaniem pierwszej opery, La Finta Semplice wstrzymał się do dwunastego roku życia. Od tego momentu już nie można go było powstrzymać. W swoim krótkim, trzydziestosześcioletnim życiu, Mozart skomponował pół tuzina oper będących arcydziełami i parę innych, dwadzieścia jeden koncertów fortepianowych, dwadzieścia cztery kwartety smyczkowe, siedemnaście mszy, wiele różnego rodzaju utworów kameralnych i koncertów na inne instrumenty oraz czterdzieści jeden symfonii. Dlaczego Mozart był takim rekordzistą ? Bardziej niż ktokolwiek inny odpowiedzialny jest za taki stan rzeczy jego ojciec: Leopold bez przerwy gderał i rugał swojego syna, przykazywał ciężko pracować, zarabiać pieniądze i nade wszystko nie wałęsać się z innymi muzykami. Ale Mozarta nie interesowała ciężka praca: chciał się dobrze bawić.

Źródło: David Barber, Bach Beethoven i inne chłopaki czyli historia muzyki wyłożona wreszcie jak należy, 2017.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D6DgsepxC>

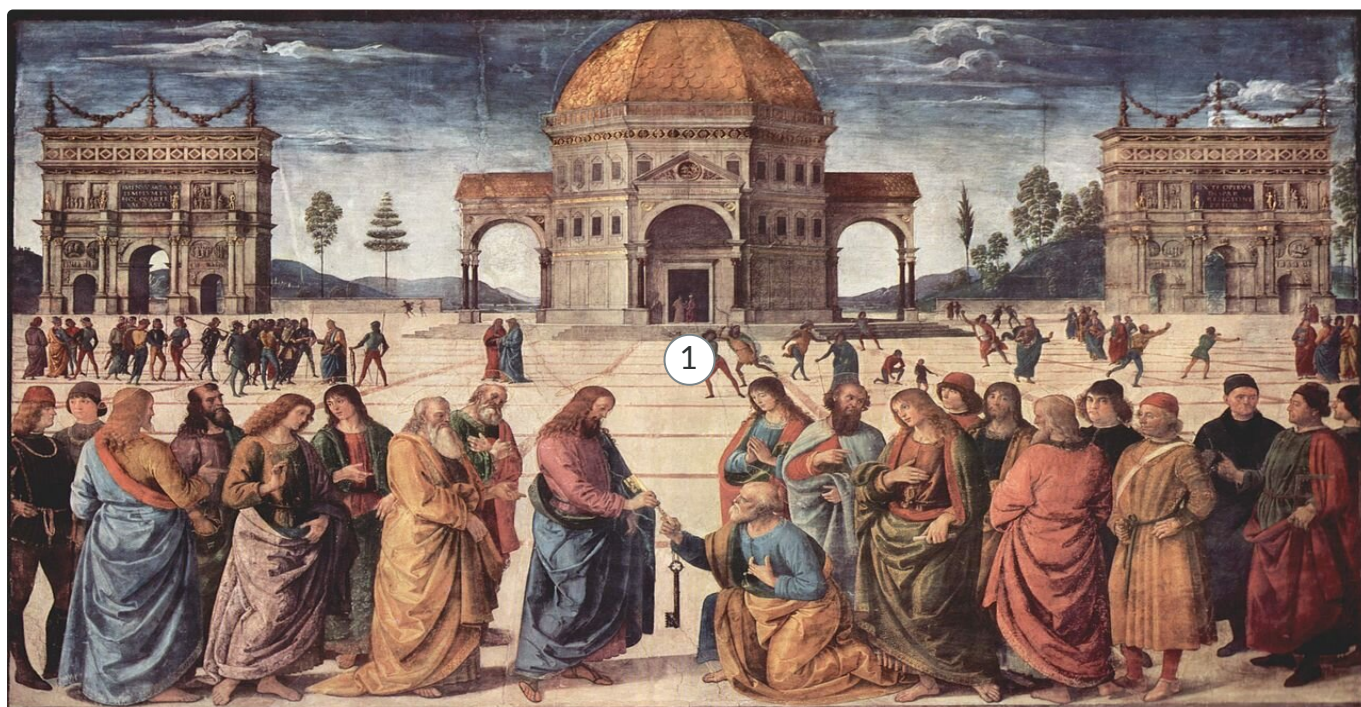
Źródło: online-skills.

Nagranie utworu wykonywanego przez chór mieszany „God is our Refuge” KV 20, autorstwa Wolfganga Amadeusza Mozarta. Utwór jest dostojny, majestatyczny, modlitewny.

Mozart, oprócz wybitnej gry na klawesynie i zmysłowi kompozytorskiemu, posiadał genialny słuch muzyczny, czego dowód dał, będąc na jednej ze swoich podróży w Rzymie.

W czasie wizyty w Rzymie – miał wówczas czternaście lat – zapisał partyturę Miserere Allegriego, usłyszawszy je tylko raz, śpiewane przez chór w Kaplicy Sykstyńskiej. Papież zabronił kopiowania partytury, ale nie powstrzymało to Mozarta. Mendelssohn powtórzył ten sam wyczyn siedemdziesiąt lat później, w wieku dwudziestu jeden lat.

Źródło: David Barber, *Bach Beethoven i inne chłopaki czyli historia muzyki wyłożona wreszcie jak należy*, 2017.

1

Gregorio Allegri, *Miserere*, XVI w.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/Pwlln372i>

Pietro Perugino, Wręczenie kluczy św. Piotrowi

Źródło: online-skills.

Przez wiele lat wierzono, że Mozart został otruty przez innego kompozytora, Antonio Salieriego, który miał być zazdrosny o dorobek Wolfganga Amadeusza. Historycy jednak zdementowali taki bieg wydarzeń, a sam Mozart najprawdopodobniej zmarł 1791 roku na zakażenie bakteriami streptokokowymi.

Najważniejsze kompozycje geniusza

Pomimo swojego krótkiego życia Mozart napisał ogromną ilość kompozycji. Wiele z nich uważanych jest za arcydzieła muzyki wszechczasów. Kompozytor pisał wiele oper, jedną z nich jest *Czarodziejski flet*, z którego pochodzą dwie popularne arie – [Aria Królowej Nocy z aktu II](#), oraz *Aria Papagena z dzwoneczkami*.

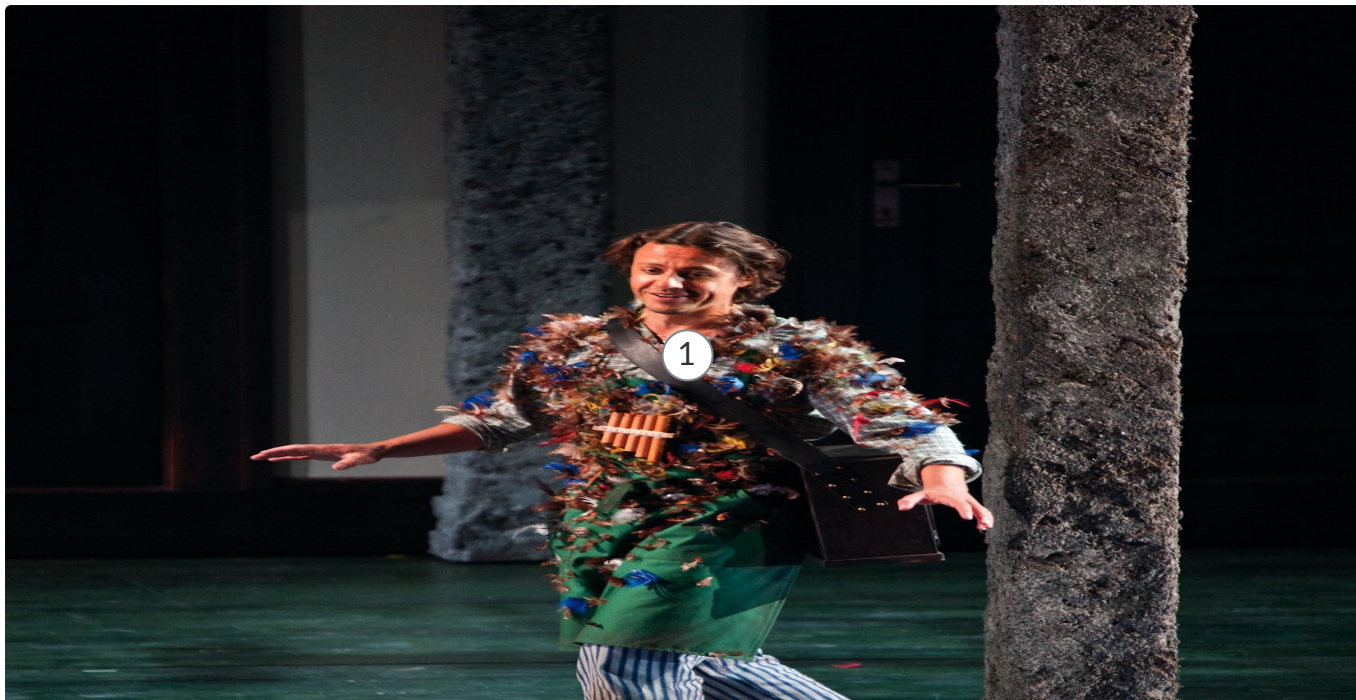
1

Wolfgang Amadeusz Mozart, *Aria Królowej nocy z aktu II*, 1791

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/Pwlln372i>

Wolfgang Amadeusz Mozart „Aria Królowej nocy”

Źródło: online-skills.

1

Wolfgang Amadeusz Mozart, *Aria Papagena z dzwoneczkami*, 1791

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/Pwlln372i>

Wolfgang Amadeusz Mozart, „Aria Papagena z dzwoneczkami”

Źródło: online-skills.

W czasach, w których tworzył Mozart, wykształcił się fortepian, instrument klawiszowy, który stał się następcą klawesynu. Nowe możliwości jakie dawał: dynamiczną grę, większą skalę, nową barwę przełożyły się na zmianę trendów kompozytorskich, czego przykładem są koncerty fortepianowe. Przykładem jest XXI Koncert fortepianowy KV 467, którego motywy kompozytor wykorzystywał także w *XL Symfonii* KV 550.

1

Wolfgang Amadeusz Mozart, *XXI Koncert fortepianowy KV 467*, 1785

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/Pwlln372i>

Salon z fortepianami

Źródło: online-skills.

Jedną z najbardziej cenionych kompozycji Mozarta jest *Requiem*, którego nie dokończył, ponieważ w trakcie pisania zmarł. Dokończyli je jego uczniowie, a ostatnie zapisy mistrza znajdują się w słynnej *Lacrimosie*.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D6DgsepxC>

Źródło: online-skills.

Nagranie Kyrie z Requiem d-moll Mozarta. Utwór jest wykonywany przez chór mieszany i orkiestrę symfoniczną. Utwór rozpoczynają basy, później dowodzenie przejmują alt, następnie sopran, później tenory. Kompozytor buduje misterną i przejmującą, żywiołową konstrukcję. Głosy śpiewają mocno figurowane i skomplikowane melodie.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D6DgsepxC>

Źródło: online-skills.

Nagranie części Lacrimosa z Requiem d-moll Mozarta. Utwór zaczyna się pełną żalu partią instrumentów smyczkowych. Później chór śpiewa smutną i przejmującą partię, opartą na łacińskim tekście, który można przetłumaczyć: Dzień ów łzami zlan gorzkimi, w którym na sąd z prochu ziemi. Grzeszny człowiek wstanie żywy. Bądź mu, Boże miłościwy, Dobry Panie, Jezu, daj Duszom zmarłych wieczny raj. Amen.

Zadania

Ćwiczenie 1

Zaznacz ilustrację przedstawiającą podobiznę Wolfganga Amadeusza Mozarta.

Ćwiczenie 2

Wysłuchaj nagrania. Zaznacz tytuł kompozycji.

Materiał audio dostępny pod adresem:

<https://zpe.gov.pl/b/Pwlln372i>

- ☐ *Eine Kleine Nachtmusic*
- ☐ *Aria Papagena z dzwoneczkami*
- ☐ *Aria Królowej Nocy*

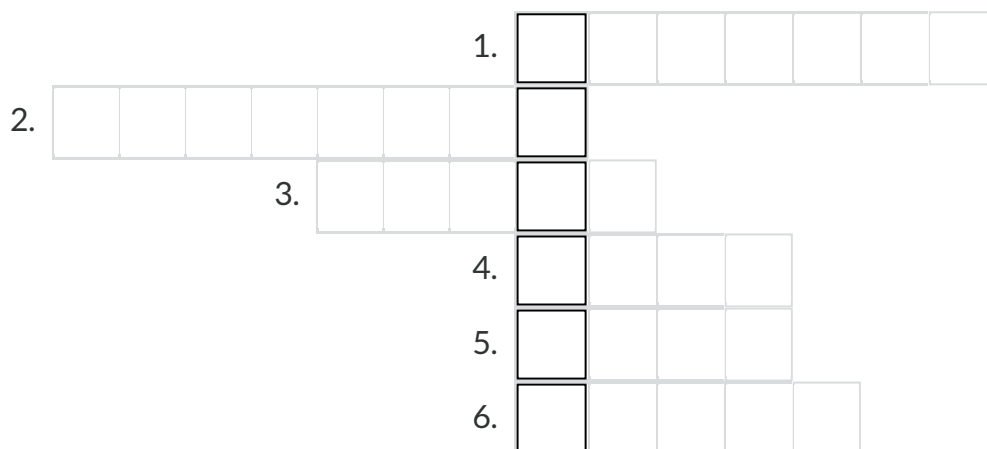
Ćwiczenie 3

Zaznacz zdanie prawdziwe.

- ☐ Wolfgang Amadeusz Mozart został otruty przez Salieriego.
- ☐ Wolfgang Amadeusz Mozart był kompozytorem papieskim.
- ☐ Wolfgang Amadeusz Mozart zmarł podczas pisania Requiem.

Ćwiczenie 4

Rozwiąż krzyżówkę.

1. Ciąg następujących po sobie dźwięków, uporządkowanych według zasad tonalnych, rytmicznych i formalnych, tworzących pewną całość
2. Postać z Czarodziejskiego Fletu Wolfganga Amadeusza Mozarta, znana z Aarii z dzwoneczkami.
3. Sekwencja dwóch lub więcej motywów muzycznych, stanowiących całość w obrębie utworu.
4. Pieśń solowa z akompaniamentem instrumentalnym wchodząca w skład opery.
5. Czynniki regulujący czas trwania dźwięków w utworze muzycznym i wyznaczający ich następstwo w czasie.
6. Stopień szybkości wykonywania utworu muzycznego.

Ćwiczenie 5

Zaznacz co było przyczyną śmierci Wolfganga Amadeusza Mozarta.

- ☐ Otrucie przez Salieriego

- ☐ **Zakażenie bakteriami**

- ☐ Gruźlica

Ćwiczenie 6

Zaznacz kompozytorów, którzy byli Klasykami Wiedeńskimi.

☐

Franz Schubert

☐

Ludwig van Beethoven

☐

Wolfgang Amadeusz Mozart

☐

Joseph Haydn

Ćwiczenie 7

Wpisz imię postaci, która została przedstawiona na fotografii.

Słownik

Aria

pieśń solowa z akompaniamentem instrumentalnym, wchodząca w skład opery.

Kompozytor

twórca utworów muzycznych.

Koncert

instrumentalny utwór muzyczny, przeznaczony do wykonania przez solistę i orkiestrę symfoniczną.

Opera

sceniczny dramat muzyczny.

Źródło:

sjp.pwn.pl

Biblioteka muzyczna

Gregorio Alleghri, „Miserere”, XVI w., 9-głosowy utwór chóralny, który Mozart spisał mając dziewięć lat, online-skills, CC BY 3.0

2

Wolfgang Amadeusz Mozart, „Aria Królowej Nocy” z aktu II, 1791, online-skills, CC BY 3.0

3

Wolfgang Amadeusz Mozart, „Aria Papagena z dzwoneczkami”, 1791, online-skills, CC BY 3.0

4

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

5

Źródło: online-skills.

6 Źródło: online-skills.

7 Źródło: online-skills.

8 Wolfgang Amadeusz Mozart, „XXI Koncert fortepianowy” KV 467, 1785, online-skills, CC BY 3.0

Bibliografia

D. Barber, Bach Beethoven i inne chłopaki czyli historia muzyki wyłożona wreszcie jak należy, Warszawa 2017.

J. Chomiński, K. Wilkowska-Chomińska, Historia muzyki cz. I, Warszawa 1990.